

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.910/2006/5.

29543/04

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (1095 Budapest, Gabona u. 10.) által képviselt Fekete László felperesnek, dr. Goricsán Tamás ügyintéző által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2006. március 27. napján meghozott, 21.P.29.543/2004/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes a 2003. október 2-án fogatosított, a felperes személyes szabadságát korlátozó intézkedésekkel megsértette a felperes személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 500.000 (ötszázezer) forint nem vagyoni kártérítést és ezen összeg után 2003. október 2. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori törvényes késedelmi kamatát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 45.000 (negyvenötezer) forint első- és másodfokú perköltséget. A 60.000 (hatvanezer) forint le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 30.000 Ft eljárási illetéket valamint az alperesnek 15 napon belül 25.000 Ft perköltséget.

Az ítélet indokolásában hivatkozott a Ptk. 349. § (1), a 339. § (1), a 355. § (1) bekezdésére, a Ptk. 76. és 84. §-ában foglaltakra.

Kifejtette, hogy a felperes közigazgatási jogkörben okozott kár miatt perelt, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. különös és általános szabályait is vizsgálta.

Nem vitásan az alperesi rendőrök közigazgatási jogkörben jártak el a perbeli helyszínen, így az ezen tevékenységgel kapcsolatban okozott esetleges károkért, amennyiben ezek az intézkedések a Ptk. személyiségi védelmi rendelkezéseinek megsértésével keletkeztek, a Ptk. 349. §-a szerint kell eljárni, mivel nincs akadálya annak, hogy a bíróság a személyiségi jogsértéshez kapcsolódó szankciókat alkalmazza.

Az elsőfokú bíróság nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a bíróság szabálysértést megszüntető határozata tükrében az alperesi kényszerintézkedések alapjukat veszítették, jogellenessé váltak, így a kárfelelősség ezen eleme megvalósult, mert önmagában az a körülmény, hogy a szabálysértés megvalósulását illetően a bíróság nemleges álláspontra helyezkedett, még nem eredményezi automatikusan az alperes megelőző eljárásának jogellenességét.

A Ptk. 349. §-ához kapcsolódó bírói gyakorlat szerint is csak akkor van lehetőség a jogsértés megállapítására, ha a téves jogértelmezésre kirívóan súlyos és egyértelmű tévedés vezetett. Ilyenről az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben nem lehet beszélni.

Kétségtelen, hogy nem volt egyértelmű az alperes perbeli előadása, a gyülekezési törvény rendelkezésének sérelme, illetve a rendzavarás tekintetében és nem véletlen az sem, hogy a bíróság határozatának indokolásában az szerepelt, hogy nem volt minden kétséget kizáróan megállapítható a szabálysértés elkövetése, azonban ez nem jelent kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási hibát.

Az elsőfokú bíróság a csatolt videofelvételnek nem tulajdonított ügydöntő jelentőséget tekintettel arra, hogy azt egy másik eljárás alá vont személy készítette és az a meghallgatott tanú vallomása szerint nem tartalmaz minden fontos részletet.

A beszerzett szabálysértési iratokra is tekintettel az elsőfokú bíróság nem látott okot arra, hogy a helyszínen intézkedő rendőri egység eljárásának jogszerűségét kétségbe vonja, így a kárfelelősség megállapításának első eleme álláspontja szerint nem áll fenn, ezért a kárt, az okozati összefüggést és a felróhatóságot a továbbiakban már nem vizsgálta.

Kiemelte a felperesi magatartás közrehatását, azt, hogy a felperes a rendelkezésre álló adatok szerint a vele kapcsolatos alperesi eljárást kifejezetten saját magatartásának köszönheti, figyelemmel arra, hogy az alperes kérdésére, hogy „ki akar még jönni”, úgy nyilatkozott, hogy „ha a többieket beviszik, akkor ő is megy”.

Itt hivatkozott az elsőfokú bíróság a Ptk. 75. § (3) bekezdésére, amely szerint személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amihez a jogosult hozzájárult feltéve, hogy a

hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet. Erre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a felperes a személyiségi jogait sértő alperesi intézkedésekbe beleegyezve – közösséget vállalva a többi intézkedés alá vont személlyel – hozzájárult az alperesi intézkedéshez, ezért jogsértésre nem hivatkozhat.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, valamint az alperes perköltség megfizetésére kötelezését.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereset jogalapja tekintetében téves jogi álláspontra helyezkedett, mert nem annak van jelentősége jelen perben, hogy az alpereshez milyen bejelentések érkeztek, hanem annak, hogy a felperest az alperesi magatartással összefüggésben milyen kár érte.

Az elsőfokú határozat azt sugallja, hogy a felperes is azok közé a személyek közé tartozott, akik állítólagosan meg akarták zavarni a Kvassay híd forgalmát, azonban erre a perben adat nem merült fel. Annak sincs jelentősége, hogy ki, milyen ruházatot viselt, illetve arra sincs adat, hogy a jelenlevők közül többeket ismertek már a rendőrök hasonló eseményekkel összefüggésben.

Hivatkozott az Alkotmány 58. § (1) bekezdésére, amely alapján kifejtette, hogy a felperes jogszerűen tartózkodott előállítása helyszínén, mert nincs olyan törvényi rendelkezés, ami ezt a jogát korlátozná, így az alperesi felszólítás ellenére a felperesnek illetve a jelenlevőknek semmiféle törvényes kötelezettsége nem volt a helyszín elhagyására, ami a rendőri felszólítás alaptalanságát támasztja alá és ezt a videofelvétel is egyértelműen igazolja.

Életszerűtlennek tartotta az elsőfokú bíróság indokolásának azt a részét, hogy a felperes részére kérdést tettek volna fel, illetve, hogy valóban választási lehetőséget hagytak volna a rendőrök a felperesnek tekintettel arra, hogy az alperes erőszakszervezetként a személyes szabadságot korlátozó intézkedések foganatosítására is jogosult. Elképzelhetetlen, hogy ha a felperes önként vállalta az előállítást, akkor az alperes ennek készséggel eleget tett volna.

Kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a szabálysértési határozatot és hivatkozott az 1990. évi LXX. törvény (Sztv.) 142. § (1) bekezdésének b) és c) pontjára a rendzavarás szabálysértésének tényállására. Ismertette az Sztv. 84. § (1) bekezdését is és előadta, hogy a szabálysértési bíróság azt állapította meg, hogy a felperessel szemben nem volt tényállásszerű cselekmény, mert az utcán álldogálás – Árpád sávossal magyar zászlóval a kézben – nem szabálysértési tényállás.

Változatlanul hivatkozott arra, hogy az alperes jogellenesen járt el az előállítás során. E körben ismertette az Alkotmány 2. §-át, az 55. §-ban foglaltakat, továbbá a 66/1991. (XII. 21.) AB határozatban írtakat és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezség Okmányának részleteit, majd előadta, hogy a perbeli személyes szabadságot korlátozó aktus tényállása lényegét tekintve nem különbözik a büntetőeljárás részét képező és a kártalanítás alapjául szolgáló tényállásoktól. Márpedig, ha büntetőeljárás esetén helye van kártalanításnak, akkor az fennáll szabálysértés esetén is.

Az alperes tévedett, mert a felperes nem követett el olyan magatartást, ami rendzavarásnak minősül, ez nem jogértelmezési kérdés, így annak szabálysértésként történő értékelése olyan súlyos szakmai hiba, ami megalapozza a Ptk. 349. § szerinti kárfelelősséget.

Előadta, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelésének szabályát is sértette az elsőfokú bíróság, amikor a csatolt videofelvételnek nem tulajdonított ügydöntő jelentőséget. Itt hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésére, illetve e szakaszhoz fűzött kommentárra.

Az elsőfokú bíróság egyébként téves álláspontja alapján - miszerint, a felperes közrehatott az előállításban - felvetődik az a kérdés, hogy mihez járult hozzá, illetve mibe egyezett bele: csak ahhoz, hogy elvigyék vagy ahhoz, hogy őrizetbe vegyék, bezárják és ellene szabálysértési eljárást folytassanak le.

Határozottan állította, hogy a bizonyítékokból, a helyszíni videofelvételből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes nem szolgáltatott okot arra, hogy a szabálysértés gyanúja ráterelődjön, nem tanúsított olyan magatartást, amiből szabálysértés elkövetésére lehetett volna következtetni, kirívóan közösség ellenes, megbotránkoztató és riadalmat keltő cselekmény terhére nem volt megállapítható.

A szabálysértés előkészülete pedig nem büntetendő.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság határozataira, eseti döntéseire, továbbá a 63/1997. (XII. 12.) AB határozatra is, majd kifejtette, amennyiben az eljárás megindításának nincs alapja, abban az esetben az eredeti állapot helyreállítására és amennyiben erre lehetőség nincs, kártérítésre nyílik jogalap.

Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen visszautasította a fellebbezésnek azt a megállapítását, hogy a rendőrség erőszakszervezet és egyben rögzítette, hogy természetesen a törvényi feltételek fennállása esetén bizonyos alkotmányos alapjogok korlátozására vonatkozó jogosultságokkal rendelkezik, azonban ez nem jelent öncélú erőszakot, hanem minden esetben a közbiztonság fenntartására illetve a közrend helyreállítására irányul.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően felderítette és abból helyes jogi következtetéseket vont le.

Kitért arra, hogy a helyszíni intézkedés során egyértelmű volt – és a per során is bizonyítást nyert –, hogy a felperes a 10-11 fős csoport tagjaként volt jelen a helyszínen, azon csoport tagjaként, akiket rendőri intézkedés alá vontak. Közölte, hogy úgynevezett 56-os zászló is volt náluk, ami mint jelkép nyilvánvalóan politikai tartalommal bírt és annak felmutatása politikai meggyőződés kinyilvánításának minősül. A csoportos baráti találkozót pedig pontosan a politikai vélemény kinyilvánítása különbözteti meg a gyülekezési jog gyakorlásától. Itt hivatkozott a gyülekezéssről szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdésére és vitatta, hogy a felperes jogszerűen, a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása alapján tartózkodott a helyszínen.

Vizsgálni kell azt is, hogy a felperes mennyiben hatott közre előállításában, illetve őrizetbe vételében. A rendőrség többször felhívta a demonstrálókat, hogy hagyják el a helyszínt, majd feloszlatta a demonstrációt, és amikor több ember került előállításra, akkor a felperes önként alávetette magát ennek, ami megvalósítja a Ptk. 75. § (3) bekezdése szerinti hozzájárulást.

Kifejtette, hogy a felperes tévesen értelmezi a szabálysértési eljárásról szóló törvény rendelkezéseit, mert a helyszíni intézkedés során, illetve a feljelentés megtételekor kevesebb információ állt rendelkezésre, kevesebb bizonyíték alapján tudott dönteni a rendőrhatalóság, mint a szabálysértési felelősség megítélésékor az arra jogosult szerv. Amennyiben a felelősség bizonyítottság hiányában nem került megállapításra, az esetben sem lehet még azt állítani, hogy a feljelentést tevő vagy az eljárást végző hatóság jogsértően járt el, hogy a jogszabályokat tévesen értelmezte.

Több eseti döntésre hivatkozással kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság határozatai az alperesi álláspontot támasztják alá azt, hogy a szabálysértési eljárás megszüntetése önmagában nem teszi jogellenessé a rendőrhatalóság eljárását, ezért nem szolgálhat kellő alappal a kárfelelősség megállapítására sem. Kitért arra is, hogy a Sztv. 77. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési őrizet elrendelésének feltételei fennálltak, a törvényi határidőt az alperes nem lépte túl, nem volt indokolatlanul elhúzódó az eljárás, így az őrizetbe vétel elrendelése és annak végrehajtása jogszerű volt.

A szabálysértési eljárás bizonyítottság hiányában történő megszüntetése pedig nem teszi önmagában jogellenessé az őrizetbe vételt, ha annak feltételei az elrendeléskor fennálltak. Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását.

A felperes fellebbezési kiegészítésében hivatkozott – és egyben csatolta is – a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.493/2006/8. számon hozott ítéletére, amelyben az került rögzítésre, hogy az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben a felelősség elbírálásánál az adott feladatot és az arra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell vizsgálni azt, hogy az intézkedő rendőrhatalóság részéről alkalmazott kényszerintézkedés szükséges és arányos volt-e a tanúsított magatartással. Mivel a felperes nem tanúsított olyan magatartást, amely alkalmas lenne a szabálysértési felelősség megállapítására, ezért nem volt alap arra, hogy személyes szabadságot korlátozó és emberi méltóság sérelmével járó intézkedést alkalmazzon az alperes.

Ismételten hivatkozott arra, hogy elfogadható indok nélkül zárta ki a bizonyítékok köréből az elsőfokú bíróság a videofelvételt, illetve arra, hogy a szabálysértési bíróságok gyakorlata szerint az sem valósít meg szabálysértést illetve jogellenes magatartást, ha valaki olyan gyülekezés helyszínén jelenik meg, amelyet a hatályos jogszabályok szerint nem jelentettek be.

Ennek igazolására csatolta a Fővárosi Bíróság 14.Szf.74/2004/8. számú végzését.

Hangsúlyozta, hogy önmagában az nem alapozhatja meg a személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedést, ha valaki erre önként jelentkezik és egyébként sem tartotta be az alperes a szükségesség és arányosság elvét, így nem volt indokolt a felperes előállítása illetve szabálysértési őrizetbe vétele.

Kifejtette, hogy iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a „ki akar még jönni?” kérdés reális választási lehetőséget jelentett arra, hogy az ott tartózkodók, így a felperes is szabadon döntsön abban, hogy elhagyja-e a helyszínt vagy rendőri intézkedés alá veti magát.

Az eseményről készült videofelvétel, a szabálysértési eljárásban lefolytatott bizonyítás során beszerzett tanúnyilatkozatok azt igazolták, hogy a rendőri szerv a szabálysértési tevékenység abbahagyására a helyszínen felszólítást nem tett, jogalap nélküli, önkényes és öncélú volt az intézkedése, ebből fakadóan jogellenes, így a személyes szabadság megsértése, – ami az előállításban és a fogvatartásban nyilvánult meg – megalapozza a felperes igényét.

A fellebbezésben kifejtettek fenntartásával kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását.

A felperes fellebbezése alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a bizonyítási eljárás során rendelkezésre álló adatokból levont jogi következtetésével és arra alapított döntésével nem értett egyet.

A felperes kereseti kérelme tekintetében azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A PK 42. számú állásfoglalása alapján a Ptk. 349. §-ának alkalmazása szempontjából államigazgatási jogkörben okozott kárnak csak az államigazgatási jellegű, tehát a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységgel, illetőleg ennek elmulasztásával okozott kárt lehet tekinteni, amelynek az általános kártérítési felelősségi szabályokon túl az is feltétele, hogy a kárt államigazgatási jellegű tevékenységgel okozzák. Tehát csak olyan kár megtérítéséről lehet szó, amely a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységgel, illetve ennek elmulasztásával függ össze.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény alapján gyülekezési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amely keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

A 15/1990. (V. 14.) BM rendelet pedig a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról ad részletes szabályozást

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142. §-a rendzavarást úgy határozza meg, hogy aki verekszik, továbbá aki mást verekedésre felhív, illetve rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít az, szabálysértést követ el. A rendzavarás közterületen, nyilvános helyen követhető el.

Az idézett jogszabályok alapján a bíróságnak a felelősség elbírálása körében azt kellett vizsgálnia, hogy a rendőrség által alkalmazott kényszerintézkedés szükséges és arányos volt-e akkor, amikor a felperest a csepeli Kvassay hídnál előállították, illetve őrizetbe vették.

A Budapesti XX.-XXI.-XXIII. Kerületi Bíróság a 9.SZ.XXI.441/2003/2. számú végzésével e magatartás miatt a szabálysértési eljárást megszüntette, mert indokolása szerint nem volt

kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a felperes „olyan kihívóan közösség ellenes magatartást tanúsított” volna, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkoztatást vagy riadalmat keltsen.

„Az sem bizonyítható minden kétséget kizárón, hogy a rendzavarás esetén tanúsítottak volna engedetlenséget a velük szemben eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben.”

Mindezek alapján jelen perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy eljárása jogszerű volt, a felperessel szembeni intézkedésre a jogszabályoknak megfelelően került sor, illetve, hogy a felperes magatartása indokolta az alkalmazott kényszerintézkedést, tehát okot adott-e a fellépésre.

E körben figyelembe kellett venni a szabálysértési eljárás során rögzített tényállást, amelyből az állapítható meg, hogy a felperes kihívóan közösségellenes magatartást nem tanúsított, és olyan cselekményt sem, ami alapot adhatott volna a szabálysértési felelősség megállapítására, ezért az alperesi intézkedés jogosultsága nem nyert bizonyítást.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény meghatározása szerint a Magyar Köztársaság Rendőrségének feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. Ez a védelem a jogellenes magatartást tanúsító személyek jogainak törvényen alapuló korlátozása révén valósul meg. A közbiztonság megóvása magába foglalja a társadalomra csekélyebb fokon veszélyes jogszabálysértő magatartások: a szabálysértések megelőzésére, felderítésére, illetőleg a rendőrség hatáskörébe tartozó szabálysértések tekintetében a cselekmény elbírálására vonatkozó feladatokat is.

Ennek megfelelően az alperesnek nem volt olyan jogszabály által megjelölt indoka, oka, ami miatt jogosultan előállította illetve őrizetbe vette a felperest. Maga az alperes sem tudott olyan magatartásról beszámolni, ami indokolta volna fellépését, intézkedését, márpedig a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény, a 15/1990. (V. 14.) BM rendelet és a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142. §-a egyértelmű rendelkezést tartalmaz a kényszerintézkedések alkalmazásának feltételeiről.

A felperes a rendelkezésre álló iratok szerint nem zavarta a Kvassay híd forgalmát, a közlekedés és közbiztonság rendjét, a rendőri intézkedést nem akadályozta, fellépése nem volt erőszakos, ezért indokolatlan volt az alperes intézkedése, és a felperes magatartása nyilvánvalóan nem adott alapot a személyes szabadságot korlátozó, ezáltal az emberi méltóságot sértő kényszerintézkedés alkalmazására.

A Fővárosi Ítéltábla vizsgálta a Ptk. 75. § (3) bekezdése alapján a felperes hozzájáruló nyilatkozatát is, figyelemmel arra, hogy a személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult. Ez a hozzájáruló nyilatkozat tartalmát tekintve joglemondó nyilatkozat, amelyet kiterjesztően értelmezni nem lehet. A jogellenesség kizárásának joghatása pedig akkor következik be, a hozzájárulás akkor tekinthető érvényesnek, ha az nem sért, illetve nem veszélyeztet társadalmi érdeket.

Azonban a személyhez fűződő jogaival egyebekben a jogosult nem rendelkezhet, mert az annak korlátozására, kizárására irányuló jognyilatkozat a törvény értelmében semmis.

Az általános szabályok, alapelvek figyelembevétele mellett az elsőfokú bíróság értelmezése ellentétes a Ptk. 75. § (3) bekezdésében foglaltakkal, amelyek nem biztosítanak lehetőséget a személyhez fűződő jogokat érintő joglemondás kiterjesztő értelmezéséhez. Ezt rögzíti a Ptk. 207. §. (2) bekezdésében foglalt szabály is.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által elfogadott kiterjesztő értelmezés éppen a törvényben megfogalmazott társadalmi érdek védelmét szolgáló elvek érvényesülését veszélyeztetné, amelyek biztosításában az alperesnek kiemelkedő szerepe van. A rendőrség feladatát a törvény egyértelműen, tételesen meghatározza és az nem ad felmentést a rendőrségnek a közbiztonság, közrend védelme érdekében történő tevékenység biztosítása körében az alól, hogy ne a jogszabályoknak, a társadalmi elvárásoknak és szabályoknak megfelelően intézkedjen. Ha a felperes magatartása nem indokolta – márpedig a rendelkezésre álló okiratok ezt támasztják alá –, akkor a rendőrség nem jogosult arra, hogy egy önként „vállalkozó” magánszemélyt őrizetbe vegyen, tekintettel arra, hogy a kényszerintézkedés szabályait a törvény rögzíti és attól a rendőrség nem térhet el. E körben hangsúlyozni kell azt is, hogy a rendőrség a közbiztonság és a belső rend védelme érdekében jár el, rá fokozottabban irányadók a törvényben megfogalmazott elvárások, kötelezettségek. Még a gyors döntést igénylő esetekben is elengedhetetlen az átgondolt és a társadalmi rendeltetéssel összhangban álló megoldások alkalmazása. A perbeli esetben értékelni kellett azt a határozott, alperesi fellépés következtében kialakult felfokozott helyzetet is, amelyben a felperes a kényszerintézkedésnek alávetette magát.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperesi kényszerintézkedés, a felperes előállítás és őrizetbe vétele jogellenes volt és az egyben megsértette a felperes személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az adott eljárásban a felperes által tanúsított magatartással szemben alkalmazott alperesi eljárás megítélésénél nem állt fenn olyan körülmény, amely az alperes felelősség alóli kimentését alátámasztaná.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett.

E körben a Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgárjogi felelősség szabályai szerint, így arra irányadó a Ptk. 349. §-a, a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése valamint az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) számú határozata továbbá a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult gyakorlat is.

A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében kifejtette már, hogy a nem vagyoni kár a személyiséget jellemző helyzet kedvezőtlen irányú változásának ellensúlyozására hivatott, így szükséges a jogellenes, felróható magatartás, a hátrány bekövetkezésének és a kettő közötti okozati összefüggésnek a bizonyítása, és mértékének megállapításánál az eset összes körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát kell figyelembe venni.

A személyiségi jogsértéssel okozott nem vagyoni kár körében – a jogsértéssel okozati összefüggésben – a nem vagyoni kártérítés megítélésére nem csak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett fél tételesen igazolja nem vagyoni hátrányait, hanem a bíróság a Pp.

2.Pf.20.910/2006/5.

-9-

163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadhatja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A Fővárosi Ítéltábla elfogadta a felperes érvelését, miszerint az őt ért sérelem kompenzálására indokolt a jogsértés súlyával és az okozott hátránnyal arányos mértékű kártérítés, figyelemmel a Ptk. 349. §-ában foglaltakra is.

A másodfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében a jogsértés tárgyi súlyát, a bírói gyakorlatot és a köztudomású tényeket figyelembe véve 500.000 Ft-ban határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét.

A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárásban valamint a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott tekintettel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletet is.

Az ügyvédi munkadíj tartalmazza az áfát is.

Budapest, 2006. november 9.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelesítve:
tisztviselő

